

Voorzitter

voor, zijn motie (22894, nr. 218) van de agenda af te voeren.

Daartoe wordt besloten.

In stemming komt de motie-Agema (22894, nr. 217).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over **Zeeuwse ziekenhuizen**, te weten:

- de motie-Van Gerven/Sap over het openhouden van de ziekenhuizen in Goes en Vlissingen (27295, nr. 138);
- de motie-Sap c.s. over afronding van het RIVM-onderzoek binnen twee maanden (27295, nr. 139);
- de motie-Van der Vlies c.s. over een klein volwaardig ziekenhuis op Walcheren (27295, nr. 140);
- de motie-Koşer Kaya over een expliciet antwoord op het samengaan van adviserende en besturende functies in de zorg (27295, nr. 143);
- de motie-Agema over het maximeren van het aantal bijbanen voor bestuurders in de zorgsector (27295, nr. 144).

(Zie vergadering van 2 april 2009.)

De **voorzitter**: Op verzoek van mevrouw Koşer Kaya stel ik voor, haar motie (27295, nr. 143) van de agenda af te voeren.

Daartoe wordt besloten.

In stemming komt de motie-Van Gerven/Sap (27295, nr. 138).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdD, de VVD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Sap c.s. (27295, nr. 139).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de fractie van de VVD ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Van der Vlies c.s. (27295, nr. 140).

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de motie-Agema (27295, nr. 144).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV en het lid Verdonk voor deze

motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij de interpellatie-Van Gerven over **700 ontslagen bij het medisch concern Orbis**, te weten:

- de motie-Van Gerven over garantstelling voor de lasten van de nieuwbouw van Orbis MC (31912, nr. 1);
- de motie-Van Gerven over de oproep aan de bestuurders van Orbis MC om een deel van hun salaris terug te geven (31912, nr. 2);
- de motie-Agema over een onderzoek van de Algemene Rekenkamer naar de investeringen in Orbis (31912, nr. 3).

(Zie vergadering van 2 april 2009.)

In stemming komt de motie-Van Gerven (31912, nr. 1).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de SP voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van Gerven (31912, nr. 2).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Agema (31912, nr. 3).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over **uitvoering van Marokkaans overheidsbeleid**, te weten:

- de motie-De Krom over het niet opnemen van de dubbele nationaliteit in het GBA (27859, 31268, nr. 19);
- de motie-De Krom over de garantie dat informatie uit de GBA niet wordt verstrekt aan niet-Nederlandse overheidsinstellingen (27859, 31268, nr. 20);
- de motie-De Krom over een verbod op het gebruik van de Marokkaanse namenlijst door Nederlandse gemeenten (27859, 31268, nr. 21).

(Zie vergadering van 2 april 2009.)

De **voorzitter**: Op verzoek van de heer De Krom stel ik voor, zijn motie (27859, 31268, nr. 19) van de agenda af te voeren.

Daartoe wordt besloten.

In stemming komt de motie-De Krom (27859, 31268, nr. 20).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, D66, de PvdD, de VVD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de

Voorzitter

aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-De Krom (27859, 31268, nr. 21).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten in verband met het bevorderen van de participatie van jonggehandicapten door werk en arbeidsondersteuning (31780).**

De algemene beraadslaging wordt geopend.

De heer **Blok** (VVD): Voorzitter. Vandaag krijgen 60 jongeren, dus tweeënhalve of drie schoolklassen, het stempel van levenslange arbeidsongeschiktheid. Gisteren kregen ook drie schoolklassen dat stempel en morgen krijgen dat er weer drie. Als het voorstel van minister Donner inderdaad wet wordt, zullen de komende jaren dag in dag uit drie schoolklassen het stempel van levenslange arbeidsongeschiktheid krijgen. De afgelopen jaren heeft de minister hierover wel eens bezorgde teksten uitgesproken en het leek erop dat hij het probleem echt wilde aanpakken. Ik meen dat de minister dat diep in zijn hart nog steeds wil, maar ja, een jaar geleden werd hij door Mariëtte Hamer teruggefloten. De wet die wij nu bespreken is eigenlijk ook niet de wet-Donner, maar de wet-Hamer. Het doel van de wet-Hamer bij het oplossen van grote problemen is helaas: de andere kant op kijken. Momenteel gaat het al om 160.000 mensen. Wanneer de groei met het huidige tempo doorgaat – dat zal het geval zijn als deze wet wordt aangenomen – worden dat er 400.000. Dat is de hele stad Den Haag of te wel één op de twintig jongeren in Nederland. Dat is echt een schrijnende situatie, een maatschappelijk drama.

Om dat drama aan te kunnen pakken, hebben wij natuurlijk een goede diagnose nodig. Die is ons aangeleverd in de vorm van rapporten en een hoorzitting. Een zeer belangrijk gegeven is dat de explosie van de Wajong zich pas de laatste jaren voordeed. In 2001 was de instroom in de Wajong 7000 jongeren per jaar. Dat zijn er veel, maar na 2001 verdubbelde dat aantal zich ineens. Het gaat nu om meer dan 15.000 jongeren per jaar. Dat komt niet doordat er sinds 2001 opeens twee keer zoveel mensen ziek zijn geworden. Inderdaad, de samenleving is complexer dan in het verleden, maar ook dat is zij niet sinds 2001. Die complexiteit neemt al tientallen jaren toe. De echte oorzaken liggen ergens anders.

Allereerst wijs er ik dan op dat ons bekend is dat de grote groei zich voordoet bij de psychische en de gedragsstoornis. De leerling die vroeger moeite had met

leren of die werd aangemerkt als stil, in zichzelf gekeerd of die juist heel druk was, krijgt nu het medische etiket van een stoornis uit het autistisch spectrum, PPD-NOS of ADHD. Natuurlijk, iedereen bij wie die diagnose wordt gesteld, mankeert iets. Die diagnose wordt niet voor niets gegeven, maar zij zorgt wel voor een extra handicap. Hoeveel ADHD'ers zijn toen de diagnose daarvoor nog niet bestond ondernemer of politicus geworden? Hoeveel mensen met een lichte autistische stoornis zijn computerprogrammeur? Dat ging echt gemakkelijker in de tijd waarin op deze mensen niet een medisch etiket werd geplakt.

Een tweede oorzaak is gelegen in het feit dat het onderwijs en specifiek het speciaal onderwijs te weinig gericht is op de arbeidsmarkt, de goede uitzonderingen niet te na, want die zijn er ook. Een derde oorzaak is gelegen in het feit dat gemeenten hebben ontdekt dat zij de kosten op grond van de Wet werk en bijstand kunnen drukken door mensen in plaats van voor de bijstand van de Wajong te laten indiceren. De kosten komen dan niet meer voor rekening van gemeenten, maar het Rijk. Om te voorkomen dat dit drama in volle omvang voortduurt, moeten wij de drie oorzaken wegnemen en niet alleen de symptomen. Het voorstel van de minister betreft echter alleen de symptomen.

Natuurlijk vindt de VVD ook dat wij het de werkgevers gemakkelijker moeten maken om Wajong'ers in dienst te nemen. Een jaar geleden hebben wij daarover zelf een aantal voorstellen naar voren gebracht. De minister doet ook een aantal voorstellen. Ik heb daarover nog wat technische vragen, maar zijn voorstellen gaan de goede kant op. Dat is echter niet het echte probleem, want dat ligt in de spectaculaire groei van de instroom. Omdat de minister niet met concrete maatregelen komt, doe ik namens de VVD-fractie zeven concrete voorstellen.

Het eerste voorstel is dat de Wajong net als vroeger alleen een voorziening moet zijn voor mensen met een ernstige aandoening. Mensen die ernstig gehandicapt zijn, moeten altijd op de overheid kunnen rekenen. De keuring moet echter strenger worden. Stoornissen die acht of tien jaar geleden geen recht gaven op een levenslange uitkering, en daarmee op een levenslang stempel, moeten dat in 2009 ook niet doen.

Het tweede voorstel gaat over mensen die nu een Wajong-uitkering hebben. Zij zouden langs die lijn opnieuw beoordeeld moeten worden. Het gaat zoals gezegd om 170.000 mensen. Dat is een enorm aantal en zij worden met dit wetsvoorstel zo maar afgeschreven, terwijl wij uit onderzoek weten dat meer dan de helft geheel of gedeeltelijk op de arbeidsmarkt aan de slag zou kunnen en gewoon kan meedoen.

Het derde voorstel betreft het automatische recht op een uitkering vanaf de leeftijd van achttien jaar. Dat moet uit de Nederlandse wet en uit de hoofden van de mensen. Wat de VVD-fractie betreft is daarop één belangrijke uitzondering te maken: voor diegenen waarvan wij al op achttienjarige leeftijd kunnen vaststellen dat er sprake is van duurzame en volledige arbeidsongeschiktheid moet natuurlijk een uitkering beschikbaar zijn van 75% van het minimumloon met de bijbehorende begeleiding. Voor gezonde Nederlanders heeft de VVD echter al in haar verkiezingsprogramma aangegeven dat mensen onder de 27 geen uitkering behoren te krijgen. Er gaat iets onherstelbaar stuk in de samenleving wanneer mensen direct van school of zelfs zonder diploma en zonder ooit gewerkt te hebben toch